

Abstrakt

Předkládaná dizertační práce se zabývá vybranými otázkami z vývoje kmenové společnosti polabských Slovanů v prostoru, který práce označuje jako slovanské Polabí, tedy území mezi Krušnými a Lužickými horami na jihu, řekou Labe a Sálou na západě, Baltským mořem na severu a řekou Odrou na Východě. Práce je rozdělena na úvodní část a čtyři delší kapitoly, přičemž společně představují formy a způsoby fungování středověké kmenové společnosti. Úvodní část vytyčila cíle a metodologický přístup dizertační práce, přičemž zdůraznila nutnost vnímat diverzitu jednotlivých kmenových societ, a to i v rámci slovanského Polabí, které mělo být domovem tří velkých nadkmenových skupin neboli kmenových svazů. Vzhledem k odlišnosti společensko-politického vývoje u těchto tří nadkmenových celků představila první kapitola vlastní návrh na periodizaci dějin polabských Slovanů, který není založený na tradičních kritériích užívaných starší i současnou medievistikou opírajících se o vnější faktory, úroveň společenské diferenciaci nebo strukturální změny politického zřízení. Navržená periodizace stanovila několik vývojových fází, jimiž každá ze tří kmenových skupin v různých dobách buďto prošla, nebo naopak se k nim vůbec nedostala. Druhá kapitola se ve třech částech (hlava, tělo, metabolismus) pokouší o hlubší pohled do anatomie kmenové společnosti. První vybraná otázka se týká identity slovanského obyvatelstva a role tradičních kultů a elit při procesu jejího utváření. Druhá část pojednává o samotné struktuře kmenové společnosti a třetí zase o oscilaci mezi jednotlivými formami vlády u tří skupin polabských Slovanů. Kapitola třetí demonstruje navržený koncept na příkladu slovanských elit od 9. století až po éru východní kolonizace a jejich následnou germanizaci či asimilaci. Závěrečná kapitola pojednává o hledání konceptu a smyslu dějin polabských Slovanů, jež se od 19. století stávaly součástí národního příběhu Němců i Poláků.